

Izjava vsek dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

LETO—YEAR XVIII.

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena lista

je \$5.00.

Entered as second-class matter at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sreda 4. februarja (Feb. 4), 1925.

Subscription \$5.00

Yearly

Uredniški in upravniki prostori, 2657 So. Lawndale Ave.

Office of Publication:
2657 So. Lawndale Ave.
Telephone Rockwell 4904.

STEV.—NUMBER 29.

ALI POJDEJO REUBL. REBELI V NOVO STRANKO

Progresisti, katere je Coolidge vele pometati iz stranke, se mogoče pridružijo novemu gibanju iz mačevanja.

STARA GARD A NEHOTE GRADI PROGRESIVNO STRANKO.

Washington, D. C. (Federated Press. Poroča Laurence Todd.) — Ali je mogoče ustvariti veliko progresivno stranko s procesom izključevanja ali enostavnega metanja ljudi na cesto?

Republikanski kongresniki, ki so v zadnji predsedniški kampanji sledili La Follette, so bili zadnje dni vrženi na politično cesto. Ko so se pobrali in otepli prah s sebe, so se začeli ozirati na Chicago, kjer visi napis "Vsi dobodoši" na durih Konferencah za napredno politično akcijo.

"Napredni" kongresniki, ki niso hoteli imeti ničesar z "radikalci", ko so drveli za La Follettom, so se vrnili v Washington z nedolžnimi obrazi. Upali so, da ostanejo v republikanski stranki kot poprek, da pridejo v odseke vladajoče večine in da bodo uživali vse prednostne pravice kot stari republikanci. Stranka jih lahko prizna kot levo krilo in te ga jim ne sme štetiti v zlo.

A zgodilo se je drugače. Coolidge je izjavil, da "napredni" republikanci niso več nobeni republikanci; izvršili so smrten greh in za kazen morajo iti iz stranke na cesto. Nič več ne smejo sedeti na konferencah in zbornih strank; niti več ne bodo sedeli v zborničnih odsekih kot predstavniki republikanske večine. Coolidge je lahko brez njih. Ven z njimi!

In tako je deset republikancev iz Wisconsin, Keller iz Minnesota, Sinclair iz Severne Dakote in La Guardia iz New Yorka zleteli na cesto.

La Guardia je edini imel kaj, da je — še sedeč na cesti — pokazal fige stari gardi. All right, pa gremo, je rekel. On je delal za La Follette in pri tem ostane. La Guardia je povabil ostate "izgnance", naj organizira svojo lastno progresivno stranko v-kongresu ali se pa pridružijo farmer-laboritom — in kongres jih bo moral priznati ter jim dati proporcionalno predstavništvo v odsekih.

Desetorica iz Wisconsina se pa ni odzvala. Namesto da bi bili ravnušno požrli medicine kot dobiti progresivni in rebeli, so kongresniki iz La Folletteve države začeli govorančiti v zbornici, protestirati in dokazovati, da so še vedno "dobri" republikanci, pravi republikanci kakršen je bil Lincoln. Argumentirali so, da La Follette ni bil kandidat tretje stranke, pač pa je kandidiral kot neodvisen republikanc.

Klicali so v spomin Rooseveltovo revolto v letu 1912. Ce bi bila stará garda takrat zahtevala izobčenje rebelev, bi bila večina stranke izključena, ker je imel Roosevelt v vseh državah, razen dveh, večino.

Vse to argumentiranje ni nič pomagalo. Stará garda in demokrati imajo gluha ušesa za gršnike iz Wisconsina, ki bi se radi spokorili. Kaj zdaj store, ni še znano. La Guardia še vedno prisika nanje, naj bodo možje in gredo z njim. Berger se norčuje iz njih in jim pravi, da nimajo hrbtenice. Ali se pridružijo novi stranki, ki se morda ustanovi ta mesec v Chicagu?

In kaj stori La Follette? La Follette pravi, da je bolan in oddel je v Floridi na počitnice. Mogoče poslje šotor svojim prijateljem, ki zdaj čepe brez strehe na cesti!

VРЕМЕ.

Chicago in okolica: V četrtek večjedel oblačno. Južozapaden veter. Sonce izide ob 7:01, zade ob 5:07.

Pregled dnevnih do- godkov

Amerika.

Wisconsinski progresisti, katere je stará garda pometala na cesto, se morda zatečejo v tretjo stranko.

Stará garda je izbrala le take predloge za sprejetje v senatu, ki so na korist Wall Streetu.

Suhaci si prizadavajo ustaviti nasprotni val.

Klavniškim baronom se odpirajo nebesa.

Odsednega stanja v Herrinu ne bo.

Cudna nesreča je zadeva raziskovalca v kentukijski jami.

Psi so končno pripeljali zdravilo v Nome.

Po svetu.

Sovjetska vlada je podela splošno amnestijo protirevolucionarjem.

Turčija je zavrgla protest Grške.

Avstrija je obsojena na smrt.

Nov Škandal je pretresel Nemčijo.

Angleška delavska misija je objavila ugodno poročilo o Rusiji.

Angleški katoličani kritizirajo papeža.

Francoska zbornica je odpravila poslanstvo v Vatikanu.

GLAVNI ODBOR

S. N. P. J. ZBORUJE

Prva dramatska predstava v jednotni dvorani je dobro izpadla.

Glavni odbor Slovenske narodne podporne jednote se je v pondeljek sešel v letni seji. Vsi odseci odbora so navadi in vrednili se je tudi vrhovni zdravnik dr. F. J. Kern. Nadzorni odbor je končal revizijo računov zadnjega polletja v petek.

Navzoči so novi odborniki, ki so bili izvoljeni zadnje leto s splošnim glasovanjem. Prvi v zgodovini jednote sedita dve odborniki. To sta sestra Frances S. Tauchar in sestra Mary Udovich, ki sta bili izvoljeni na referendum v porotni odbor.

Veselica zadnjo nedeljo v dvorani S. N. P. J., ko so bili novi jednotni prostori officijelno otvorenji, je izpadla najslajnejše v vseh ozirih. Igralci dramskega odseka kluba št. 1 S. N. P. J. so preizkusili oder v novi dvorani. Igrali so že tretjič v tej sezoni tridejansko burko "Spanško muho". Igrali so zelo dobro. Oni i- gralci in igralke, ki so pri prvih predstavah te igre dne 4. januarja delali nekaj napak, so jih zdaj popravili. Dokaz, da je večkratno ponavljanje iger najboljša sola. Oder je bil dobro opremljen; nova scenerija je bila izvrstna. Igra je pokazala, da je akustika dvorane zelo dobra.

Po igri je mešan zbor "Lira" zapel krasno pesem "Studentek", nakar je sledila večerja v malih dvoranah, potem pa prosta zabava. Koluderjev orkester je skrbel za dobro dobro.

Prihodnja veselica v veliki dvorani S. N. P. J. je prihodnjo soboto večer, ko društvo Francisco Ferrer št. 131 priredi veliko maskaradno zabavo.

MAGNUS JOHNSON OCITA NASPROTNIKU IZSILJE- VANJE.

Washington, D. C. — Senator Magnus Johnson iz Minnesote je vložil peticijo, v kateri obtožuje svojega nasprotnika Thomasa Farmarsko - delavski kandidat Schalla nepostavne izvolitve. Izsili \$5,000 od tihotapev in navaja v svoji vlogi, da je Schall "munšajnerjev", katere je potem porabil v kampanji za sedež v zveznem senatu. Obtožuje ga, da je bil dotedni denar izdan za kampanjo, ko je Schall za to vedel in privolil. V peticiji tudi navaja, da je bilo porabljenega večje vstopnične denarja za druge nepostavnosti in da je Schall povedal o njem mnogo laži, da mu s tem škoduje. Peticija bo prišla še pred prizorišči senata.

Vreme.

Chicago in okolica: V četrtek večjedel oblačno. Južozapaden veter. Sonce izide ob 7:01, zade ob 5:07.

STARA GARD A POKOPALA MNO- GE PREDLOGE

Coolidgevi ukrepi o svetovnem sodišču in pomoči za farmarje so tudi položeni na polico v senatu.

Washington, D. C., 3. februar. — Republikanski krmarni odsek, ki odloča zakonodajni dnevni red, je včeraj odbral devet predlogov, ki imajo priti na glasovanje v senatu na mesec, predno se kongreš zaključi 4. marca. Vse druge predloge, katerih je celo gora, pokopanimi predlogami je tudi so bile položene na polico.

Washington, D. C., 3. februar. — Republikanski krmarni odsek, ki odloča zakonodajni dnevni red, je včeraj odbral devet predlogov, ki imajo priti na glasovanje v senatu na mesec, predno se kongreš zaključi 4. marca. Vse druge predloge, katerih je celo gora, pokopanimi predlogami je tudi so bile položene na polico.

Med odbranimi predlogami, ki pridejo na dnevni red, so večino-

take, ki služijo interesom Wall Streeta. Na primer na prvem mestu je trgovska pogodba z Nemčijo, nato je predlog, ki priporača znižanje obresti od vladnih posojil železniških družbam, potem predlog, ki dovoljuje narodnim bankam, da lahko ustanovljajo podružnice.

Pomoč je končno prišla v Nome

Psi, drveči skoz ledeni vihar, so privlekli zmrznen serum v okušeno mesto v Alaski.

Nome, Alaska, 3. februar. — Pomoc je končno prišla. Prinesali so jo psi. V dramatični tekmi, ki ne bo kmalu pozabljena, so zmagali sibirski psi, katere je gonil gospod "musher" Gunnar Kasson, junak ledensih alaških brdov in poljan. Kasson je pridirjal s tri-najstorko svojih psov iz Bluffa včeraj predpolne in prinesel potodo s dragocenim zdravilom zoper difterijo. Serum, katerega je 300,000 enot, je izročil dr. Welch, edinem zdravniku v Nome, kjer leži 150 bolnikov. Cesar je bila posoda skrbno zavita, je serum zmrznil skozinsko in zdravnik se bojil, da lahko premaknil za pet palcev. Z vsakim naslednjim pregibom izpod velike skale se je povečalo zaupanje reševalcev v njih delu, da reševanje ne bo nikam ganiti.

Dovleček je delal rešilni oddelek okoli skale. Delo je silno mučno in ko so reševalci prenehali, so bili čisto izčrpani. Venčar se je ujeti Collinša lahko premaknil za pet palcev. Z vsakim naslednjim pregibom izpod velike skale se je povečalo zaupanje reševalcev v njih delu, da reševanje ne bo nikam ganiti.

Kredilo delavev se je plazilo proti Collinšu po trebuhi in bratu Collinšu se je posrečilo položiti usnjato podlago pod telo ujetnika, ki je privezana okoli njegovega telesa, da se je tako posrečenec lahko premaknil za malo razdaljo. Za jutri napovedujejo, da ga bodo spet lahko premaknili za pet palcev.

Zajeti Collinši trpi na neznošnih mukah. Delavec je v začetku dela prosil, naj mu odrežejo noge, pozneje pa jih je prosil, naj ga potegnejo izpod skale. Ko ga vleček ven, je njegov brat šel proč. Gledati ni mogel trpljenja svojega brata.

Upali so tudi, da bi s pomočjo strojev z zračnim pritiskom lahko rešili Collinša, a takoj se je pojavilo upravičeno mnenje, da je to nevarno, da bi se potem zrušili vsi podzemeljski skladki skupaj in zajeli se reševalce.

Brat posrečenega raziskovalca je v želji za nujno odpomočenje ponudil \$500 kateremukoli zdravniku, ki bi se pripazil z orodjem v podzemeljsko jamo in odrezal ujetemu nogu. Noga je itak tako zdrobljena, da bo morebitno biti odzagan.

Na rešitev se je podalo že več ekspedicij, ki se prizadavajo tudi po drugi strani prehoda peči za skalo in jo premakniti. Ampak neprstano morajo hoditi nazaj in naravnih rorov po olje za baklje in luč. Posrečenec tudi lahko dajajo hrano, kar sam jemlje z rokami, ki so proste.

Ampak izčrpan je vendar zelo, ker preteklo je 24 ur, predno so ga odkrili v pasti.

ČE V TREH LETIH NE OTROKA, NAJ ZAKON NEHA.

Lincoln, Neb. — Vzic molčanju o nameravanem zakonu, da se morajo ločiti zakonski, ki nimač otrok, se v Nebraski še vedno ne prizadavajo. V ponudili peticijo, v kateri obtožuje svojega nasprotnika Thomasa Farmarsko - delavski kandidat Schalla nepostavne izvolitve. Izsili \$5,000 od tihotapev in navaja v svoji vlogi, da je Schall "munšajnerjev", katere je potem porabil v kampanji za sedež v zveznem senatu. Obtožuje ga, da je bil dotedni denar izdan za kampanjo, ko je Schall za to vedel in privolil. V peticiji tudi navaja, da je bilo porabljenega večje vstopnične denarja za druge nepostavnosti in da je Schall povedal o njem mnogo laži, da mu s tem škoduje. Peticija bo prišla še pred prizorišči senata.

Ena izmed predlaganih točk tudi določa, da bi se ne smel porabiti v kampanji za sedež v zveznem senatu. Obtožuje ga, da je bil dotedni denar izdan za kampanjo, ko je Schall za to vedel in privolil. V peticiji tudi navaja, da je bilo porabljenega večje vstopnične denarja za druge nepostavnosti in da je Schall povedal o njem mnogo laži, da mu s tem škoduje. Peticija bo prišla še pred prizorišči senata.

BORAH ZANTEVA PO- DATKE O DOLGU ITALIJE

Bojeviti senator, ki je potrl Francijo, hoče vedeti, kaj pravil Mussolini o vojnem posojilu.

Washington, D. C., 3. februar. — Senator Borah, predsednik sedanega odseka za zunanje zadeve, je včeraj pisal zakladničarju Mellonu, naj mu izroči vse informacije glede vojnega posojila Italije.

Italija dolguje z zapadlimi obrestmi vred približno dve milijardi dolarjev. Mussolinijeva, niti prejšnja vlada v Rimu, ni danes dala še najmanjšega miza, kako misli poravnati dolga.

Italija dolguje z zapadlimi obrestmi vred približno dve milijardi dolarjev. Mussolinijeva, niti prejšnja vlada v Rimu, ni danes dala še najmanjšega miza, kako misli poravnati dolga.

Na tisoče vojakov v bivših belih armadah dobi državljanske pravice. "Pozabimo na preteklost," je rekel Rikov.

Rostov na Donu, 3. februar. — Aleksander Rikov, predsednik sveta ljudskih komisarjev (Leninov naslednik), je včeraj naznani na prvem kongresu sovjetrov v severni Kavkaziji, da je sovjetska vlada sklenila, raztegniti amnestijo na vse tiste, ki so v civilni vojni služili v protirovjetničkih, belih armadah Denikina, Judenica, Kolčaka in Vranga, ali ki so bili v kakršnikoli zvezi s protirovjetnimi obrestmi vred približno dve milijardi dolarjev. Mussolinijeva, niti prejšnja vlada v Rimu, ni danes dala še najmanjšega miza, kako misli poravnati dolga.

Angora, Turčija 3. februar. — Turški ministrski svet je zavrgel zahteve grške vlade v protestni noti, ki je bila dostavljena v nedeljo, glede deportacije patrijarha grš

Razprave o pravilih

S. N. P. J.

New Philadelphia, Pa. — Če upoštevamo glasovanje o združitvi in enakopravnosti, vidimo, da članstvo ni dovolj preučilo iniciative društva št. 333, ko je glasovalo. Ločeni po skladih za vsak razred bolniške podpore smo kar vsak zase, kar ni bratstvo in še nepriljubljeni povzroča med članstvom. Se hujše bo, ako se stvar ne izboljša na prih. konvenciji.

Po mojem mišljenu naj bi se odpravila razreda za \$4 in \$5 bolniške podpore, kar naj bi vendarja za nove kandidate, starci pa gotovo niso zadovoljni znižati, ker plačujejo vedno več in sedaj še primanjkljaj, da bi se razdelili po razredih za \$1 10c, za \$5 pa 50c več, kakor pač potrebitno. Vsi skupaj bi lažje pokrivali primanjkljaj in imeli res bratstvo. Kar so prizadeti člani do sedaj plačevali naklade, naj bi pozabili in po konvenciji pa se jim pomaga skupno, ako to dovoljuje zakon države Illinois.

Gledet zavetišča se mi zdi najboljše, da se ne vtikamo v tako visoke stroške, ker nam še tako hodi premalo za vsakdanje, trebe in druge stroške. Ako bi koga izmed nas doletela nesreča, da je popolnoma onemogoč in brez vseh sredstev ter ima družino, bi se moral tak član ločiti od svoje družine in iti v zavetišče. Mislim tudi, da bi bili taki slučaji zelo redki. Sploh je žalostno misliti kaj takega. V slučaju, da ni druge pomoći, so državni in okrajni zavedi.

Ako je mogoče naj bi konvencija nekoliko zvišala upravni sklad za onemogče ali neozdravljive bolnike, ki jim je potekla podpora ali odškodnina, da se jim pomaga z izvanredno podporo iz upravnega sklada. Odpravijo naj se pismene prošnje. Ker sem ravno sam prizadet v tem oziru, dobro vem, kako težavno je, ko pridejo prošnje na društvene seje; vti prosilci so potrebitni in vsak ima strošek od 10 do 30 dolarjev in v zvečju vsemu tisti, ki je morda najbolj potreben, dobi komaj za strošek, drugi, ki je izmed prosilcev morda najmanj potreben, pa dobi največ, ker članstvo ne ve drugega o bolniku kakor kar siši iz prošnje. Odvisno je torej največ od tega, kdo zna najbolje spisati prošnjo, da gane člane na seji. Zato naj bi vsako prošnjo društveni člani temeljito preiskali in ko bi jo odbili za pomoč, naj bi poslali na glavni izvrševalni odbor. Za pomoč naj bi določali iz upravnega sklada vsake tri ali štiri mesece.

Priporočal bi, da prihodnja konvencija kaj sklene za mladinski oddelek, da se jim izplačuje odškodnina za poškodbe, ker so otroci tudi vedno v nevarnosti poškodbe kakor odraženi člani. Na ta način mislim, da bi pričebili večje število mladine, seveda pa bi se moral povisiti asesment.

Strinjam se popolnoma s so-bratom Richardom J. Zavertnikom, da si S. N. P. J. kupi potrebne knjige, v katerih so spisani zakoni države Illinois, ker potem bi tudi delegatje lahko bolj hitro in pravilno reševali nove predloge na konvencijah.

Z bratskim pozdravom! — Michael Fisher, tajnik dr. št. 484.

Ely, Minn. — Ze od začetka ustanovitve Proslete sem naročnik na dnevnik, pa takega priporočila k pravilom še ni bilo kakor piše A. Kovačič, član društva št. 313. On je prav mojega mnenja in odobravam ga razum kar se tiče komunista ali socialista. Ono me ne briga.

Kovačič piše, kar sem že jaz poskusil. Bil sem štirikrat na operaciji, pa vsakokrat so me zdravniki pognali delat. Rekli so: Za lahko delo si dober. In jaz sem dobil delo, ampak ne lahko, zakaj takega ni v jeman in železnih rudnikih. Tako se je zgodilo, da sem se utrgal v drugič in druge pomoči mi ni bilo kakor iti spet na operacijsko mizo. In spet so me pognali delat, kakor piše Kovačič. Lahko dela pa ni in težkega opravljati ne moreš. Delati sem moral pogodbeno delo in spet sem se utrgal na vedno istem prostoru, ker mi niso dal lahko dela in ne časa, da bi dobro zdravil. Tako je bilo tudi četrtek. Izbral sem si najboljšega zdravnika, ki me je spet operiral, se vedno na istem mestu in me pognal na lahko delo. Odgovoril sem mu, da superintendent nima zame lahko dela in da me je odvrnil, da nisem za delo pri njem, kar

delam samo neprilike. Bil sem datkov za bolniško podporo in posmrtnino in vseeno so naklade. — Vincent Maljevac, član društva št. 247.

Dokler sem bil trden, sem lahko dobil delo, zdaj pa sé me kar bojijo. Ampak jaz moram skribeti za šest otrok, za ženo in sebe. To ni lahko delo, bratje. Tako se godi z dobrim delavcem, ko je spriden in slab. Zdravnik pa glasoval za svojim platičom in trgovci hočejo vsak svoj delež.

Odkar ima jednota svojo tiskarno, je Prosveta dosta lažja za čitanje, ker ima bolj razloge in za spoznanje večje črke. Še en izboljšek bi rad videl, in to je, da bi imela Prosveta še v sredini polovico lista, tako da bi bilo vsega šest strani na dan. Zame je Prosveta zmiorom premajhna. — Anton Mrača.

De Pue, Ill. — Iniciativa društva št. 98, sprejeta s splošnim glasovanjem, daja pravico vsemu članstvu, da vsak, ki se čuti sposobnega, lahko kandidira v katerikoli urad jednote. Strinjam se, ko imamo vsi enake pravice, da članstvo samo odloča, kake uradnike želi, na drugi strani pa ni dobro, kakor je sedaj.

Leta 1924 smo imeli volitve za glavni odbor in bilo je nekaj iz-

prenemb, da so bili v nekatere urade izvoljeni drugi, to je v nadzorni in porotni odbor kakor

tudi nekaj drugih, ki so nastopili službe s 1. januarjem 1925.

V septembetu se vrši konvencija in navzoči bodo vsi glavni odborniki jednote, da dajo svoja po-

ročila delegatom o štiriletnem svojem poslovanju. Tu je sedaj vprašanje, kakor bodo mogli dati svoja poročila odborniki, ki so

nastopili službo še v tem letu.

Sploh ne bodo mogli dati poročila, ko so se komaj nastopili službovanje, drugi pa, ki so bili pred njimi, tudi ne, ker morda še na konvencijo ne pridejo in tako ne bo poročila od njih. Ce bi bil slučajno izvoljen ves novi odbor, kar bi se lahko zgodilo, bi na konvenciji ne bilo nobenega poročila, drugače ne, če bi poklicali stare odbornike in zahtevali od njih poročila. A to bi se ne zgodilo, ker oni bi ne imeli pravice, kajti drugi so na njegovih mestih.

Treba je nekaj storiti. Moje mnenje je, naj bi konvencaja razveljavila v toliku, da uradniki jednote, ki so bili izvoljeni za dve leti in so nastopili svoje službe s prvim januarjem, naj bi bili v uradih samo do prihodnjega leta 1926. Konvencija naj bi nomenira nove kandidate od delegatov na konvenciji in delegatov, kateri razredi naj bodo skupni, kje pa je potem posmrtni sklad, ko tudi vsak svojeva plačuje?

Clanji so zavarovani za posmrtnino po \$500 ali \$2000,

vzdržujejo svoj posmrtni sklad, pa nikoli ne vprašajo za pomoč drugih.

Zakaj je razred, da se bodo

člani ne morejo izplačevati. Zakaj pa ni naklade v nižjih razredih?

Na to vprašanje je pač lahko odgovoriti, namreč vsak član, ki je

legat ali ne. Njih imena dajo

lahko delegatje in potem naj se

tako po konvenciji da na splošno glasovanje. Kadar je rezultat volitev, naj se ga izda, da članstvo vidi, kdo so izvoljeni, izvoljeni pa naj se naznani, da nastopijo svojo službo. Tako naj bi izvoljeni odborniki držali svoje službe od konvencije do konvencije. Po mojem mnenju bi bilo to najbolj pravilno in tudi mi bi imeli ravno toliko prilike do kandidature kakor sedaj, ker vsak bi lahko dal svojo kandidaturo delegatu ali jo pa sam poslal na konvencijo pismeno z navedbo svoje zmožnosti. Konvencija naj bi dobiti takoj po konvenciji, kaj je delo v tem, da plačujemo vsi enako primanjkljaj v kateremkoli razredu izmed razredov po \$1, \$2, \$3, \$4 in \$5 dnevne bolniške podpore, kateri razredi naj bodo skupni, kje pa je potem posmrtni sklad, ko tudi vsak svojeva plačuje?

Clanji so zavarovani za posmrtnino po \$500 ali \$2000,

vzdržujejo svoj posmrtni sklad, pa nikoli ne vprašajo za pomoč drugih.

Zakaj je razred, da se bodo

člani ne morejo izplačevati. Zakaj pa ni naklade v nižjih razredih?

Na to vprašanje je pač lahko odgovoriti, namreč vsak član, ki je

legat ali ne. Njih imena dajo

lahko delegatje in potem naj se

tako po konvenciji da na splošno glasovanje. Kadar je rezultat volitev, naj se ga izda, da članstvo vidi, kdo so izvoljeni, izvoljeni pa naj se naznani, da nastopijo svojo službo. Tako naj bi izvoljeni odborniki držali svoje službe od konvencije do konvencije. Po mojem mnenju bi bilo to najbolj pravilno in tudi mi bi imeli ravno toliko prilike do kandidature kakor sedaj, ker vsak bi lahko dal svojo kandidaturo delegatu ali jo pa sam poslal na konvencijo pismeno z navedbo svoje zmožnosti. Konvencija naj bi dobiti takoj po konvenciji, kaj je delo v tem, da plačujemo vsi enako primanjkljaj v kateremkoli razredu izmed razredov po \$1, \$2, \$3, \$4 in \$5 dnevne bolniške podpore, kateri razredi naj bodo skupni, kje pa je potem posmrtni sklad, ko tudi vsak svojeva plačuje?

Clanji so zavarovani za posmrtnino po \$500 ali \$2000,

vzdržujejo svoj posmrtni sklad, pa nikoli ne vprašajo za pomoč drugih.

Zakaj je razred, da se bodo

člani ne morejo izplačevati. Zakaj pa ni naklade v nižjih razredih?

Na to vprašanje je pač lahko odgovoriti, namreč vsak član, ki je

legat ali ne. Njih imena dajo

lahko delegatje in potem naj se

tako po konvenciji da na splošno glasovanje. Kadar je rezultat volitev, naj se ga izda, da članstvo vidi, kdo so izvoljeni, izvoljeni pa naj se naznani, da nastopijo svojo službo. Tako naj bi izvoljeni odborniki držali svoje službe od konvencije do konvencije. Po mojem mnenju bi bilo to najbolj pravilno in tudi mi bi imeli ravno toliko prilike do kandidature kakor sedaj, ker vsak bi lahko dal svojo kandidaturo delegatu ali jo pa sam poslal na konvencijo pismeno z navedbo svoje zmožnosti. Konvencija naj bi dobiti takoj po konvenciji, kaj je delo v tem, da plačujemo vsi enako primanjkljaj v kateremkoli razredu izmed razredov po \$1, \$2, \$3, \$4 in \$5 dnevne bolniške podpore, kateri razredi naj bodo skupni, kje pa je potem posmrtni sklad, ko tudi vsak svojeva plačuje?

Clanji so zavarovani za posmrtnino po \$500 ali \$2000,

vzdržujejo svoj posmrtni sklad, pa nikoli ne vprašajo za pomoč drugih.

Zakaj je razred, da se bodo

člani ne morejo izplačevati. Zakaj pa ni naklade v nižjih razredih?

Na to vprašanje je pač lahko odgovoriti, namreč vsak član, ki je

legat ali ne. Njih imena dajo

lahko delegatje in potem naj se

tako po konvenciji da na splošno glasovanje. Kadar je rezultat volitev, naj se ga izda, da članstvo vidi, kdo so izvoljeni, izvoljeni pa naj se naznani, da nastopijo svojo službo. Tako naj bi izvoljeni odborniki držali svoje službe od konvencije do konvencije. Po mojem mnenju bi bilo to najbolj pravilno in tudi mi bi imeli ravno toliko prilike do kandidature kakor sedaj, ker vsak bi lahko dal svojo kandidaturo delegatu ali jo pa sam poslal na konvencijo pismeno z navedbo svoje zmožnosti. Konvencija naj bi dobiti takoj po konvenciji, kaj je delo v tem, da plačujemo vsi enako primanjkljaj v kateremkoli razredu izmed razredov po \$1, \$2, \$3, \$4 in \$5 dnevne bolniške podpore, kateri razredi naj bodo skupni, kje pa je potem posmrtni sklad, ko tudi vsak svojeva plačuje?

Clanji so zavarovani za posmrtnino po \$500 ali \$2000,

vzdržujejo svoj posmrtni sklad, pa nikoli ne vprašajo za pomoč drugih.

Zakaj je razred, da se bodo

člani ne morejo izplačevati. Zakaj pa ni naklade v nižjih razredih?

Na to vprašanje je pač lahko odgovoriti, namreč vsak član, ki je

legat ali ne. Njih imena dajo

lahko delegatje in potem naj se

tako po konvenciji da na splošno glasovanje. Kadar je rezultat volitev, naj se ga izda, da članstvo vidi, kdo so izvoljeni, izvoljeni pa naj se naznani, da nastopijo svojo službo. Tako naj bi izvoljeni odborniki držali svoje službe od konvencije do konvencije. Po mojem mnenju bi bilo to najbolj pravilno in tudi mi bi imeli ravno toliko prilike do kandidature kakor sedaj, ker vsak bi lahko dal svojo kandidaturo delegatu ali jo pa sam poslal na konvencijo pismeno z navedbo svoje zmožnosti. Konvencija naj bi dobiti takoj po konvenciji, kaj je delo v tem, da plačujemo vsi enako primanjkljaj v kateremkoli razredu izmed razredov po \$1, \$2, \$3, \$4 in \$5 dnevne bolniške podpore, kateri razredi naj bodo skupni, kje pa je potem posmrtni sklad, ko tudi vsak svojeva plačuje?

Clanji so zavarovani za posmrtnino po \$500 ali \$2000,

vzdržujejo svoj posmrtni sklad, pa nikoli ne vprašajo za pomoč drugih.

Zakaj je razred, da se bodo

člani ne morejo izplačevati. Zakaj pa ni naklade v nižjih razredih?

Na to vprašanje je pač lahko odgovoriti, namreč vsak član, ki je

legat ali ne. Njih imena dajo

lahko delegatje in potem naj se

tako po konvenciji da na splošno glasovanje. Kadar je rezultat volitev, naj se ga izda, da članstvo vidi, kdo so izvoljeni, izvoljeni pa naj se naznani, da nastopijo svojo službo. Tako naj bi izvoljeni odborniki držali svoje službe od konvencije do konvencije. Po mojem mnenju bi bilo to najbolj pravilno in tudi mi bi imeli ravno toliko prilike do kandidature kakor sedaj, ker vsak bi lahko dal svojo kandidaturo delegatu ali jo pa sam poslal na konvencijo pismeno z navedbo svoje zmožnosti. Konvencija naj bi dobiti takoj po konvenciji, kaj je delo v tem, da plačujemo vsi enako primanjkljaj v kateremkoli razredu izmed razredov po \$1, \$2, \$3, \$4 in \$5 dnevne bolniške podpore, kateri razredi naj bodo skupni, kje pa je potem posmrtni sklad, ko tudi vsak svojeva plačuje?

Clanji so zavarovani za posmrtnino po \$500 ali \$2000,

vzdržujejo svoj posmrtni sklad, pa nikoli ne vprašajo za pomoč drugih.

Zakaj je razred, da se bodo

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglasov po dogovoru. Kopiji se ne vračajo.

Naročna: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cicero \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

UNION LABEL APPLIED FOR

Datum v oklepaju n. pr. (Dec. 31 - 24) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je še tem dnevu potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

S. N. P. J., NJENO DELO IN RAZVOJ.

Da, socialisti so strašni ljudje. Uvesti hočejo svobodno ljubezen! Razdreti hočejo zakon! Kajne čitatelji tudi to ste že slišali in čitali.

Ogljemo si ljubezen in zakon v današnji družbi, da bomo ložje sodili socialiste.

Kolikorat se dandanes dogodi, da ženin in nevesta, preden stopita v zakon, pazno tehtata premoženje drug drugega. Vse okoliščine se pretehtajo. Koliko ženin zaslubi, kako visoko je njegovo premoženje, koliko bo imela nevesta dote itd. Tehta se samo gospodarska stran vprašanja, ne gleda se pa na to, ako se bodeta ženin in nevesta razumela, ko postaneta mož in žena in bodeta nosila težko butaro, ki jo njima naklada življenje v sedanjem gospodarskem sistemuh. V takozvanih imovitih slojih opazimo, da se ženijo in može med sabo. Redkodaj se zgodi, da milijonarjeva hči poroči delavca, ali pa milijonarjev sin delavko. Poroke v teh slojih se vrše z velikim pompom. Na pr. delavca in delavko poroči navaden sodnik ali duhoven, kadar je pa poroka milijonarjevega sina in milijonarjeve hčere, pa opravi ceremonije višji cerkveni dostojanstvenik — škof ali pa celo kardinal. Po poroki je seveda zakonsko življenje različno. Delavska družina je obdana s skrbmi za vsakdanji kruh in te skrbi največkrat povzročijo, da pride do prepira in zakonske ločitve. Ampak redkodaj čitamo, da se je delavec po trikrat razporočil in zopet poročil. Kaj takega ne čitamo tudi o delavkah. Pri bogatinah je stvar drugačna. Tam ni skrbi za vsakdanji kruh, ampak kljub temu smo čitali o bogatinah in bogatiščih, da so se večkrat razporočili in poročili. Veliki dnevniki so polni škandalov, ki se nanašajo na razporoke bogatih ljudi.

Socialisti si predstavljajo zakon popolnoma drugače. Ako dva stopita v zakon, naj to storita iz čiste ljubezni in ne zaradi premoženja. V zakonu naj ne varata drug drugega, ampak naj bodeta poštena in odkrita napram drug drugemu. Ako mož vidi, da žena potrebuje poduka, da ga bo razumela, naj jo poduči. Če pa žena opazi, da je mož potreben poduka, naj ga poduči. Kadar mož in žena prideta do spoznanja, da nista več drug za drugega, naj si to povesta mirno in brez jeze. Če je zakonska ločitev potrebna, naj se izvrši sporazumno in brez jeze. In če so tukaj mladoletni otroci, se morata zavedati oba, da je njuna dolžnost, da skrbita zanje, dokler ne odrastejo, da si lahko sami služijo kruh.

Pri opazovanju razporok v sedanjem gospodarskem sistemu pa vidimo, da se glavni boj pri razporoki vrši, koliko bo žena prejela od moža, ali pa koliko bo mož prejel od žene. Seveda niso vse razporoke enake, ampak večina razporok se vrši na ta način. Moralna stran se prav nič ne vpošteva, ampak gospodarska stran tvori zopet glavno vprašanje, kot ga je tvorilo pri poroki.

In kdo je kriv, da se dandanes zakoni sklepajo na ta način in da se razporoke ne vrše na nič boljši način? Nič drugi kot sedanji gospodarski sistem, v katerem je lastnina več vredna kot človeško življenje.

Socialisti tudi to povedo brez strahu in ob vsaki priliki. S tem so si nakopali jeko gospodrujočega sloja in njegovih podpornikov, ki ne morejo vtajiti resnice, ki jo očitajo socialisti. Gospodrujoči razred in njegovi podporniki ne morejo z dokazi in pametnimi argumenti ovreči trditve socialistov, zato so izmislili lažniv izrek "Socialisti hočejo uničiti zakon in uvesti svobodno ljubezen."

Vsakdanji dogodki govore drugače. Ti potrdijo, da je res, kar uče socialisti. Ljubezen v zakonu je kapitalizem že zdavnaj ubil, ker je skozi in skozi individualistično praktično materialističen po svojih naukih. Ljudi je spremenili v individualistično praktične materialistike — v egoiste in zato ravnajo kot individualistični materialisti — egoisti, v zakonskem življenju. "Vsak sam zase", uči kapitalizem. Zato se ne čudimo, ako vidimo, da se ta nauk kapitalizma udejstvuje tudi v zakonu.

Iz tega lahko spoznamo, da niso socialisti tisti element, ki hoče uničiti zakon, temveč da je kapitalizem tisti krivec, ki ga uničuje s svojim strašnim naukom "vsak sam zase". Dalje se učimo, da tudi v tem slučaju kapitalizem podtika enega svojih grehov socialistom, da toliko ložje vara ljudske mase.

(Dalje prihodnjic.)

ZDRAVNIŠKI NASVETI

Piše vrhovni zdravnik dr. F. J. Kern.

Vprašanja in odgovori.**Zakonske težave.**

Od časa do časa dobim od bravcev Prosvete vprašanja tako, da se njihovih družinskih in seksualnih zadev. Prav rad bi odgovoril na mnoga vprašanja, če bi bilo to zdaj v modi. Sedaj naj svet še vedno tišči glavo v pesek kakor noj in noči ne videči ne slišati vprašanja in odgovorov o stvarih, ki so za vsakega posameznega moškega in vsakega posamezno odraslo žensko največje važnosti. Pravijo, da je izmed raznih drugih človeku prirojenih nagonov, spolni nagon najjačji. Nekateri trdijo, da premaga lakoto in žeo. V splošnem ljudje porabijo vsaj eno tretjino svojih misli, vedoma ali nevedoma, za premišljevanje o spolnosti. Kako močan je ta nagon, se najbolje vidi pri velikih družinah in celo pri starejših zakonskih, ki vedo da jim ni mogoče pošteno preživljati še večje družine, pa navzic temu pride na svet sedmi, osmi, deveti ali celo deseti otrok.

Sčasoma bo ljudstvo potegnilo kričko z obraza in reševalo spolna vprašanja z odprtimi očmi kot se spodobi razumnim bitjem. Zasedaj nas vežjo gotovi predsedki in običajno in bi preveč odkriti članiki o spoljem življenju ljudi v resnicah lahko pohujali slabotne in duševno omejene bravce, ki bi resnico potvarjali in zlorabljali za kvante in v nemoralne svrhe. Zdravniki in drugi pisatelji znanstvenih člankov moramo biti opreznii, da se našober namen ne uporabi v nemoralne svrhe, katere hočemo baš preprečiti, s tem da bi pdpravili današnjo hinavščino in otročijo nevednost, ki človeškemu blagru več škodu kot hasne.

Vendar bi rad pričel en dopis, katerega bom seveda po svoje predelal in spremeni gotove podatke, da nihče ne bo vedel, kdo mi ga piše. Je precej karakterističen slučaj, katerih bi našli na tisoče in tisoče, če bi slične skrivnosti prišle na dan.

Cian mi piše sledete:

Prosim Vas za nasvet radi moje bolezni. Sem oženjen, star 45 let, žena pa 43. Imava šest otrok, ki so že vsi bolj odrasli. Pred dvema letoma se je žena slabo počutila, je bila suha in ni marala za dolžnosti zakonske postelje. Potem sem šel od nje za dobo dveh let, ne iz kakega sovraštva; bila sva si v tem času dobra in si redno dopisovala in jaz sem ji posiljal denar. V tem času se je žena popravila, se zredila in postala bolj živahnih. Prišel sem domov, a medtem sem jaz izgubil vse veselje do zakonske postelje, da mi je bilo nemogoče vráti svojih dolžnosti. Ničuda, če je zdaj žena nervozna in razdražljiva. Moram pa reči, da sem bil med časom odsotnosti z doma vzdržen in zvest svojim zakonskim obljubam. Zdi se mi, da je bolezni posledica čudnih sanj, ko sem živel preč od žene. Bil sem pri zdravniku, ki mi je obetal, da bo vse dobro, ko pridem domov. Pa sem zdaj že šest mesecev doma in ni nič bolje. Ali bi mogli svetovati uspešna zdravila, ker se bojim, da se mi bo žena sčasoma odčutila in bo nastal prepir v hiši.

* * *

Nekaterim se bo zdelo to pisimo smešno in ga bodo uporabili za razne neslane dovtipe. Stvar je pa silno resna. Naš dopisnik ni bolan samo telesno, pač pa tudi duševno, in duševna bol je dostikrat hujša od telesne. In njegov slučaj ni nikakor posebnost. Slični slučaji so nekaj vsakdanjega med vsemi sloji, revnimi in bogatimi, zlasti pri starejših zakonskih. Koliko je pa temu podobnih bolnikov, pri katerih je poglaviti vzrok nepravilno urejeno zakonsko življenje in neizpolnjene seksualne želje. Teh je v Ameriki na miljone. Kako pomagati? Dopisnik naj se obrne na domačega zdravnika, da ga natančno preišče in dozene, če trpi na kaki organski bolezni. Masiranje prostate bi v tem slučaju morda pomagalo. (Dotično dopisniku bom privatno odgovoril.)

* * *

Nekaterim se bo zdelo to pisimo smešno in ga bodo uporabili za razne neslane dovtipe. Stvar je pa silno resna. Naš dopisnik ni bolan samo telesno, pač pa tudi duševno, in duševna bol je dostikrat hujša od telesne. In njegov slučaj ni nikakor posebnost. Slični slučaji so nekaj vsakdanjega med vsemi sloji, revnimi in bogatimi, zlasti pri starejših zakonskih. Koliko je pa temu podobnih bolnikov, pri katerih je poglaviti vzrok nepravilno urejeno zakonsko življenje in neizpolnjene seksualne želje. Teh je v Ameriki na miljone. Kako pomagati? Dopisnik naj se obrne na domačega zdravnika, da ga natančno preišče in dozene, če trpi na kaki organski bolezni. Masiranje prostate bi v tem slučaju morda pomagalo. (Dotično dopisniku bom privatno odgovoril.)

* * *

Nekaterim se bo zdelo to pisimo smešno in ga bodo uporabili za razne neslane dovtipe. Stvar je pa silno resna. Naš dopisnik ni bolan samo telesno, pač pa tudi duševno, in duševna bol je dostikrat hujša od telesne. In njegov slučaj ni nikakor posebnost. Slični slučaji so nekaj vsakdanjega med vsemi sloji, revnimi in bogatimi, zlasti pri starejših zakonskih. Koliko je pa temu podobnih bolnikov, pri katerih je poglaviti vzrok nepravilno urejeno zakonsko življenje in neizpolnjene seksualne želje. Teh je v Ameriki na miljone. Kako pomagati? Dopisnik naj se obrne na domačega zdravnika, da ga natančno preišče in dozene, če trpi na kaki organski bolezni. Masiranje prostate bi v tem slučaju morda pomagalo. (Dotično dopisniku bom privatno odgovoril.)

* * *

Nekaterim se bo zdelo to pisimo smešno in ga bodo uporabili za razne neslane dovtipe. Stvar je pa silno resna. Naš dopisnik ni bolan samo telesno, pač pa tudi duševno, in duševna bol je dostikrat hujša od telesne. In njegov slučaj ni nikakor posebnost. Slični slučaji so nekaj vsakdanjega med vsemi sloji, revnimi in bogatimi, zlasti pri starejših zakonskih. Koliko je pa temu podobnih bolnikov, pri katerih je poglaviti vzrok nepravilno urejeno zakonsko življenje in neizpolnjene seksualne želje. Teh je v Ameriki na miljone. Kako pomagati? Dopisnik naj se obrne na domačega zdravnika, da ga natančno preišče in dozene, če trpi na kaki organski bolezni. Masiranje prostate bi v tem slučaju morda pomagalo. (Dotično dopisniku bom privatno odgovoril.)

* * *

Nekaterim se bo zdelo to pisimo smešno in ga bodo uporabili za razne neslane dovtipe. Stvar je pa silno resna. Naš dopisnik ni bolan samo telesno, pač pa tudi duševno, in duševna bol je dostikrat hujša od telesne. In njegov slučaj ni nikakor posebnost. Slični slučaji so nekaj vsakdanjega med vsemi sloji, revnimi in bogatimi, zlasti pri starejših zakonskih. Koliko je pa temu podobnih bolnikov, pri katerih je poglaviti vzrok nepravilno urejeno zakonsko življenje in neizpolnjene seksualne želje. Teh je v Ameriki na miljone. Kako pomagati? Dopisnik naj se obrne na domačega zdravnika, da ga natančno preišče in dozene, če trpi na kaki organski bolezni. Masiranje prostate bi v tem slučaju morda pomagalo. (Dotično dopisniku bom privatno odgovoril.)

* * *

FILANTROPIJA

(Piše Scot Nearing za Fed. Press.)

Filantropija je znamenje, da je družbeni red zanič do temeljev. Pred kratkim izročeni večji darovi v svrhe izobražbe in želje univerzitetnih profesorjev, da bi dobili še več od bogatašev, se ticejo ne samo gospodarske razdelitve bogastva, temveč tudi kontrole čez izobrazbo.

John D. Rockefeller je daroval \$1,600,000 za imperialno univerzo v Tokiju in \$1,000,000 za newyorški muzej. Eastman, tovarnar za fotografične aparate Kodak in tobacni Duke sta dala velike vsote Dukovi in Rochesterovi univerzi. Predsednik Nicholas Murray Butler pa pravi v svojem poročilu, da Kolumbijska univerza nujno potrebuje fondov.

Kaj je filantropija? To je volja male skupine bogatih ljudi, da odločijo umerjene vsote in jih izročijo v javne namene. Taki nadni darovi ne prinašajo sreče. Povzročajo beračenje in klanjanje in poleg tega gledajo, da izročijo denar v roke trgovskih organizacij, ki se imenujejo ustanove. "Varhi ubogih" navadno s sprejemom takih darov izročijo svoje varuštvu skupini drugih varhov.

V vasi, kjer so se ljudje poznavajo drug druga, je bilo delo filantropije darovati osebno ubogcem, da se jim pomaga. V New Yorku pa ljudje ne poznajo drug drugega in se tudi ne brigajo, da bi se poznali, tako da je sosečina prešla na dobrodelne organizacije z njih agenti, s čemer si ljudje prizadevajo, da bi vrili dobrodelno delo, kakor so ga, ko so bili v vaseh.

Ampak problem je drugačen. Filantropija ni prav nič več stvar plemenitosti in dobre roke radi človekoljubnosti. Varuh dobrodelne organizacije drži svojo službo prav tako kakor bi pridelal maslo in jajca.

Filantropije bi se lahko posluževali za napredek revolucionarnega gibanja, da se usmeri kampanja proti sedanjemu redu, ampak v resnicah ni nič tega. Lastniki bogastva se v "businessu" zato, da ostanejo, ne, da bi morali iti.

Filantropije bi se lahko posluževali v interesu nemormalnih ljudi, ubogih, bolnih in brezposelnih. Ampak ko pridemo do filantropije v širšem pomenu besede v Združenih državah, vidimo, da kake človekoljubnosti tukaj ni. Bogati dajo predvsem podpirajo javne ustanove — izobraževalne, verske v veliki meri in znanstvena raziskovanja pa v manjši meri.

Kaj pa pomeni imeti oblast čez univerzo kot dobrodelnik? Kako mora biti mogoče, da ustanova potrebuje novo poslopje, da ne bo pri tem poznati vpliva darovalca, kateri si prisvoja gotove pravice v odškodnino za dar? Če ustanova gre k mogotu vprašati za denarni prispevek, gotovo tudi uravna svoje stališče po njegovi volji. Dokler se bo nadaljeval ta način prispevanja darov ustanovam, kar se vleče že skozi generacije, toliko časa bodo bogataši odločali, kako ima biti stalne institucije.

Dokler vidimo filantropijo, toliko časa vemo, da je bogastvo krivično razdeljeno. Krivična razdelitev se meri po velikosti filantropije. O sebi mislimo, da smo najbolj plemenito ljudstvo na svetu. Prav nič tega nismo, — mi smo najbogatejši in imamo najbogatejši vladajoči razred, zato je tudi problem za pridobivanje darov od bogatašev primernega majhen.

Ko čitamo, da sta Rockefeller in Duke dala veliko vsoto denarja, si lahko rečemo, da je tu drugi slučaj, 'ko se ukradeno bogastvo izroči iz rok v roke med takim in takim'. Ljudstvo na ta način spozna, da je razdelitev tako strašno krivična, da ima posameznik toliko, kakor tisič nihil skozi vse življenje skupaj. Ta neenakost v razdelitvi se pojavlja v vedno jašnejših oblikah. V sedanjosti pokazuje našo družbo kot najbolj krivično v teku njenega razvoja. Vejejo določbe:

Oficijelna naznanila S. N. P. J.

RAZPIS SLUŽBE.

Glavni odbor S. N. P. J., zborujoč na svoji letni seji, je 2. februarja 1925 zaključil, da se nastavi v glavnem uradu oseba, kateri bo poverjeno urejevanje in uprava "Mladinskega lista" in katera bo opravljala še druga dela, ki jih določi gl. predsednik.

Kdor se čuti zmožnega za to službo, naj se prijavi pismeno na gl. urad najkasneje do 1. marca t. l. Tu se dobe vsa nadaljnja pojasnila glede plače, dneva na stopa službe itd.

Kakor je razvidno iz zapisnika trimesečne seje glavnega izvrševalnega in gl. nadzornega odbora, ki se je vršila dne 27., 28. in 29. minulega meseca, se je seja na poročilo o primanjkljaju v petdolarskem razredu bojniškega sklada moral zopet havit s problemom, kako odpraviti ta deficit. Primanjkljaj se v omenjenem skladu namreč ne zmanjšuje dovolj izdatno, kljub izrednemu asesmentu, katerega smo že bili prisiljeni razpisati in kateri je še v veljavi, in še da le ne odgovarja določbam, ki jih vsebuje iniciativu, s katero je članstvo odločilo, da so bojniški razredi ločeni in da vsak razred vzdržuje sam svoj sklad. In se je po daljši razpravi prišla do zaključka, da če hočemo zadostiti določbam iniciativ, ki je sedaj del naših pravil, ni drugačia izhoda, kakor da se izredni asesment za pet dolarjev dnevne bolniške podpore še zviša in da zvišanje ostane v veljavi, dokler ne izgine primanjkljaj v tem razredu. Na podlagi tega je bilo torej sklenjeno, da plača vsakega člana, ki je zavarovan za \$5 dnevne bolniške podpore, \$5 izrednega asesmenta na mesec. To stopi v veljavno meseca novembra t. l. in ostane v veljavi za nedoločen čas.

Kar se tiče štiridolarskega razreda, za katerega je tudi bil razpisani asesment, se sklad v tem razredu prilično izboljšuje in torej ni potrebno zvišanje, pač pa pričakujemo, da bo v tem skladu kmalu potrebna rezervacija, vendar pa izredni asesment ostane v veljavi do preklica tudi v tem razredu.

Seja je nadalje sklenila, da člani lahko prestopijo iz višjegega v nižji razred le, če to naznajo društvenemu tajniku en mesec poprej in če plačajo vse redne in izredne prispevke dotedaj, oziroma za tekoči mesec. Znižanje stopi v veljavno še le en mesec po naznaniu tajniku.

Clan izvolute to vpoštovati, posebno pa se pozivajo še društvene tajnike, da tega ne prezro. Tako se bomo ognili nepotrebrega dopisovanja in drugih neprjetnih posledic.

Matthew J. Turk,
gl. tajnik S. N. P. J.

Noč pred obraznavo

(Povest obtoženca.)

— Gospod, nesreča bo! — je dejal voznik, se obrnil k meni in mi z bičem pokazal zajca, ki je bežal čez pot.

Vedel sem tudi brez zajca, da je moja bodočnost obupna. Vozil sem se k okrožnemu sodišču v Co., kjer mi je bilo sesti na zatočno klop, ker sem bil osušljen dvoženstva.

Bilo je strašno vreme. Ko sem se pod noč pripeljal na poštno postajo, sem bil podoben človeku, ki so ga omatali s snegom, polili z vodo in pošteno preteplili — tako silno sem bil premražen, premočen in odrevnen od enoličnega guganja med potjo.

Ta postaji me je sprejel poštajni nadzornik, velik človek v svetlo progastih hlačah, plešast in zaspan; iz nosa so mu tako tako krepko poganjale brke, da so ga morale motiti pri vohanju.

In zavohal bi bil lahko marsikaj, kajti dišalo je po vsem močem. Nadzornik, ki je neprestano mrmljal, sopihal in prskal po vratu, mi je odpri vrata v postajne "sobe" in molče pokazal

s komolcem na moje ležišče. Ta hip me je objel tako gost duh po kisu, pečatnem vosku in zmečkah stenicah, da bi se bil skor zadušil. Pločevinasta leščerba, ki je stala na mizi in osvetljevala lesene, neposlikane stene, se je kadila kakor trska.

— Tako, sedaj smo doma, gospode — sem rekel, vstopil v sobo in položil kovčeg na mizo.

Nadzornik je povohal zrak in je nezaupno zmajal z glavo.

Diši kot ponavadi — je dejal in se je popraskal. — To je od mraza. Vozniki spijo pri konjih, gospoda po itak ne diši.

Odslovil sem nadzornika in je ogledoval svoje začasno bivališče. Divan, ki mi je bil določen za počitek, je bil širok kakor postela za dve osebi, prevlečen s povočenim platnom in mrlzel kot led. Poleg divana je bila v sobi še velika železna peč, miza z že omenjeno svetiljko, neznano čigave copate in prtljaga ter španska stena, s katero je bil zagraven vogal sobe. Za steno je nekdo tiho spal.

Ko sem si vse ogledal, sem si postjal na divan in se pričel slati. Odložil sem suknjo, hlače in čevlje, se pošteno pretegnil, strepel od mraza in poskočil, dvigaje visoko bose noge okrog železne peči. To skakanje me je pošteno ogrello.

Ravno sem se hotel zlekiniti na divan in zaspiti, ko sem naenkrat opazil nekaj nenavadnega.

Moj pogled je slučajno obvisel na španski steni in ... predstavljajte si moje presenečenje! Izza zaslona je gledala ženska glavica z razpuščenimi lasmi, črnimi očmi in kazala bele zobe. Crne obrvi so ji vtrepetavale, na licu so se ji pojavljale lepe jamicice — semejala se je negodnica. Bil sem v zadregi. Ko je glavica opazila, da sem jo zagledal, je prišla tudi v zadrgo in se je skrila. Povesil sem oči, kakor bi se čutil krivega, in se prav natihoma odpravil k divanu; tam sem legel in se odel s kožuhom.

— Kakšno naključje! sem pomisli. — Ona me je bržas vredila, kako sem skakal! To ni prav ...

Spomnil sem se potez njenega hrbrkega obličja in se nehotje zamislil. Prizori, eden lepij od drugega, so jeli vstajati v moji domišljiji in ... kakor da bi prišla kazena za moje grešne misli, sem zdajci začutil na svojem desnem lici silno, pekočo bolečino. Zgrabil sem za lice, toda ujel nisem pičesar; pač pa sem se spomnil takoj, kaj to pomeni: zadišalo je namreč po zmečkani stenici.

— Bog si ga vedi, kaj je to — sem zasiščal v istem hipu ženski glas. — Te nesrečne stenice me še požro!

Hm! Spomnil sem se, da imajo hvalovredno navado, vzetih vedno s seboj na pot prasek zoper mrčes. Tudi to pot se nisem iznevezil svoji navadi. Naglo sem poskal v kovčegu škatljico s prškom. Treba bo le še ponuditi hrbrki glavici sredstvo zoper "enciklopedijo" in ... znanje bo storjeno. Toda kako naj ji ponudim?

— Gospa — sem dejal s svojim najslajšim glasom. — Ce sem prav razumel Vaš poslednji vzklik, Vas grizejo stenice. Imam prasek zoper mrčes. Ce izvolsi ...

— Ah, prosim!

— Takoj ... oblecem kožuh — sem se razveselil ... in Vam prinesem ...

— Ne, ne, kar čez steno mi podajte, sem nikar ne hodite!

— Seveda čez steno. Nikar se ne boje: nisem razbojnik!

— Kdo vas pozna! Popotnik ste ...

— Hm — sem zamrmljal, ker nisem mogel najti njene žile.

Ne spominjam se več, kakšna vprašanja sem ji zastavil medtem, ko sem jí gledal v smehljajoče se licece, vem samo, da sem postal proti koncu preiskave že tak bebec in idiot, da mi že ni blilo več do spraševanja ...

Končno sem sedel v družbi s Fedjo in Zinočko pri samovarju; moral sem napisati recept, ki sem ga sestavil po vseh pravilih zdravniških vede:

Ijubezni, da nama je ponudil prasek zoper mrčes.

Prisotnost "Fedje" za špansko steno je bila zame porazna novica. Prišla je kakor blišek iz jasnega neba ... Občutil sem primerno isto kot petelin na puški, kadar odpove: vest ga peče, neprjetno in žal mu je ...

Ko je stopil Fedja izza stene, se mi je zdel tako grad in oduren, da bi bil skoraj poklical stražnika. Fedja se je izkazal kot velik, žilav, okrog petdeset let star človek z osiveljo glavo in tankimi činovniškimi ustnicami ter sinjimi žilicami, ki so mu tu in tam preprezale nos in sence. Bil je v haljini in copatah.

— Zelo ljubezni ste doktor ... je dejal, vzel prasek ter se vrnil za steno. — Merci. Ali je tudi vas zajel metež?

— Da! — sem zarenčal, legal ves besen na divan in se pokril s kožuhom. Da!

— Tako, tako ... Zinočka, ste-nico imaš na nosu! Dovoli, da jo odstrani!

— Prosim — se je zasmehala Zinočka. Nisi je dobil! Vladni svetnik si, vase se te boji, stenice pa le nisi kos!

— Zinočka, pričo tujega človeka ... (vzidih). Neprestano si ... Pri moji veri ...

— Vražja svojat, saj ni mogoče spati — sem zarenčal, jezen nase in na ves svet.

Soproga sta kmalu utihnila. Zapri sem oči in se skušal ubraniti vsakih misli, da bi zaspal. Toda minilo je pol ure, — in še vedno nisem mogel zaspasti. Navezadnje sta se jela moja sosedna zopet prevratila in šepetaje zabavljati.

— To je res čudno, še prasek zoper mrčes ne pomaga nič!

— je zarenčal Fedja. — Koliko jih je teh stenice! Doktor! Zinočka me prosi, naj vas vprašam: Čemu smrde te stenice tako ogabno?

Pričeli smo se razgovarjati.

Menili smo se o stenicah, o vremenu, o ruski zimi, o medicini, o kateri imam prav toliko pojma kakor o astronomiji, govorili smo tudi o Edisonu ...

Zinočka, nikar se ne sramuj ... Saj je zdravnik! — sem ga slišal šepetati po našem pogledu o Edisonu. — Kar vprašaj ga brez ceremonij. Kaj bi se bala! Servencov ti ni znal pomagati, morda ti pa on pomore.

— Vprašaj ga sam! — je zašepetal Zinočka.

— Doktor — me je vprašal Fedja — zakaj mojo ženo tako tišči v prsih? Veste, kašelj jo muči ... in pa tišči jo ... in kakor bi jo nekaj peklo?

— To bi vam moral dolgo razlagati, nakratko vam tega ne morem povedati ... sem se skušal izviti.

— Nič ne de, če bo dolgo. Saj utegnemo ... spali itak ne bomo ... Preiščite jo, dragi gospod! Priponiti vam moram, da jo je Šervencov že zdravil ...

Saj ni napačen človek, toda kdo ga pozna? Jaz mu ne zaupam! Ne, ne zaupam mu! Vidim, da se vam ne ljubi, toda vaceeno bi vas prosil! Vi jo preiščete, medtem pa stopim jaz k nadzorniku in mu naročim, naj pristavi samovar.

— Vprašaj ga sam! — je zašepetal Zinočka.

— Doktor — me je vprašal Fedja — zakaj mojo ženo tako tišči v prsih? Veste, kašelj jo muči ... in pa tišči jo ... in kakor bi jo nekaj peklo?

— To bi vam moral dolgo razlagati, nakratko vam tega ne morem povedati ... sem se skušal izviti.

— Nič ne de, če bo dolgo. Saj utegnemo ... spali itak ne bomo ... Preiščite jo, dragi gospod! Priponiti vam moram, da jo je Šervencov že zdravil ...

Saj ni napačen človek, toda kdo ga pozna? Jaz mu ne zaupam! Ne, ne zaupam mu! Vidim, da se vam ne ljubi, toda vaceeno bi vas prosil! Vi jo preiščete, medtem pa stopim jaz k nadzorniku in mu naročim, naj pristavi samovar.

— Vprašaj ga sam! — je zašepetal Zinočka.

— Doktor — me je vprašal Fedja — zakaj mojo ženo tako tišči v prsih? Veste, kašelj jo muči ... in pa tišči jo ... in kakor bi jo nekaj peklo?

— To bi vam moral dolgo razlagati, nakratko vam tega ne morem povedati ... sem se skušal izviti.

Pokazala mi je jezik in se zašepetal. Jezik je bil navaden, rečel. Jel sem ji tipati žilo.

— Hm — sem zamrmljal, ker nisem mogel najti njene žile.

Ne spominjam se več, kakšna vprašanja sem ji zastavil medtem, ko sem jí gledal v smehljajoče se licece, vem samo, da sem postal proti koncu preiskave že tak bebec in idiot, da mi že ni blilo več do spraševanja ...

Končno sem sedel v družbi s Fedjo in Zinočko pri samovarju; moral sem napisati recept, ki sem ga sestavil po vseh pravilih zdravniških vede:

— Pokažite jezik! sem dejal, sedel blizko k njej in naježil obrvi.

— Pokazala mi je jezik in se zašepetal. Jezik je bil navaden, rečel. Jel sem ji tipati žilo.

— Hm — sem zamrmljal, ker nisem mogel najti njene žile.

Ne spominjam se več, kakšna vprašanja sem ji zastavil medtem, ko sem jí gledal v smehljajoče se licece, vem samo, da sem postal proti koncu preiskave že tak bebec in idiot, da mi že ni blilo več do spraševanja ...

Končno sem sedel v družbi s Fedjo in Zinočko pri samovarju; moral sem napisati recept, ki sem ga sestavil po vseh pravilih zdravniških vede:

— Pokažite jezik! sem dejal, sedel blizko k njej in naježil obrvi.

— Pokazala mi je jezik in se zašepetal. Jezik je bil navaden, rečel. Jel sem ji tipati žilo.

— Hm — sem zamrmljal, ker nisem mogel najti njene žile.

Ne spominjam se več, kakšna vprašanja sem ji zastavil medtem, ko sem jí gledal v smehljajoče se licece, vem samo, da sem postal proti koncu preiskave že tak bebec in idiot, da mi že ni blilo več do spraševanja ...

Končno sem sedel v družbi s Fedjo in Zinočko pri samovarju; moral sem napisati recept, ki sem ga sestavil po vseh pravilih zdravniških vede:

— Pokažite jezik! sem dejal, sedel blizko k njej in naježil obrvi.

— Pokazala mi je jezik in se zašepetal. Jezik je bil navaden, rečel. Jel sem ji tipati žilo.

— Hm — sem zamrmljal, ker nisem mogel najti njene žile.

Ne spominjam se več, kakšna vprašanja sem ji zastavil medtem, ko sem jí gledal v smehljajoče se licece, vem samo, da sem postal proti koncu preiskave že tak bebec in idiot, da mi že ni blilo več do spraševanja ...

Končno sem sedel v družbi s Fed

O KUGI.

Spisal dr. Ivan Robida.

(Dalej.)

Drugih lečil v pomenu besede proti kugi nimamo. Kar se je rabilo kdaj in se še rabi, je nezadostno in jako dvomljive vrednosti. Priporočalo se je: tekom stoljeti vse — vprav brezštevilna množica zdravil svedoči, da ni nobenega zanesljivega bilo v egi ogromni zbirki.

Tako smo pregledali vzroke in pojavne te grozne bolezni in povesti, kako jo lečiti, kako jo odvračati od nas. Predno končam današnje predavanje, mislim, da ne bo nezanimivo, ako se ozremo še nekoliko po zgodovini raznih epidemij "crne smrti".

Brez dvoma je, da so poznali kugo že v starih časih. Mimogrede je omenjajo grški pisci, in za Justinijana l. 542 nastopila bolezen, imenovana "pestis inordinaria", pač težko da je bila kaj drugega nego prava kuga.

A prvo povsem zanesljivo potročilo o kugi v Evropi imamo pa šele iz l. 1349. Zanesli so jo tedaj iz Italije v naše kraje. Prepihl je južno Avstrijo ter razvila svoje delovanje na vprav grozen način. Stara kronika poroča, da je tedaj umrlo na Dunaju, ki je tedaj štel kakih 70,000 prebivalcev, po 1200 ljudi na dan.

Kakor uče drugi viri, je bilo torej mrtvecev 500—900 na dan. Povprečno je pobrala kuga od velike noči do sv. Mihaela 40,000 ljudi, pomri jih je torej nad polovico; nič manj ne po drugod. Slavni Boccacio poroča, da jih je umrlo samo v Florenci 90,000. Kako strašno je razsajala bolezen med ljudstvom in kako ga je zbgala, svedoci morda najboljše slediči odstavek iz Boccacijevega poročila:

Ko pa je postal zlo splošno, zapri so se srca prebivalcev ljubomu. Bežali so pred bolniki in njihovo lastnino, nadejajoč se, da se rešijo na tak način. Drugi so se zaklenili s svojimi ženami, otroci in posli po hišah, jedli so in pili, kar je bilo dobro in drago, vendar redno zmerno in brez vsega razkošja. Nihče ni prihajal k njim, nikako poročil o bolezni ali smerti ni prestopilo praga njihovih stanovanj; zato pa so si preganjali čas s petjem, godbo in drugo zabavo. Drugi zopet seveda so mislili, najboljše je, da jemo in pijemo, da se zabavamo kakorkoli že in si ne odrečemo nikake želje, pa najsi bode že, kakor hoče. To je najboljše lečilo. Hodili so noč in dan iz gostilne v gostilno, popivali brez mere in zadrlka, kolikor se jim je poželetlo. Na tak način so se seveda tudi po svoje izogibali vsem bolnikom in prepričali dom in posestva usodi kakor ljudje, katerim je odbila smrtna ura.

V tej splošni bedi in edinčini je propadal vsak ugled božjih in posvetnih zakonov. Večji del učiteljev je pomrio za kugo ali pa so ležali bolni, ali pa so izgubili toliko členov rodbine svoje, da niso mogli opravljati nikakoga posla; zatorej je odseg delavsko, kar se mu je ljubilo.

Drugi zopet so ubrali v načinu svojega življenja srednjo pot. Jedli in pili so, kakor se jim je zdele vprav dobro; počajali so in nosili s seboj prijetno dehtetečevetice, zelišča in slastila; duhali so semtertja ob njih, misleč, da si ukrepe glavo z njimi in da se ubranijo škodljivega vpliva gnilega zraka, katerega so okuževali bolniki in mrlji.

Drugi pa so bili še previdnejši. Dejali so, da ga ni boljšega sredstva izgoniti se kugi, kakor bežati pred njo. Ostavili so torej mesto, svoja bivališča, sorodništvo in presečili se moški kakor ženske na kmete. Vendar je tudi teh mnogo umrlo; in sicer so umirali popolnoma odstranjeni od celine sveta, ker so sami take vsegide kazali. Tako se je torej zgodilo, da je skoro meščan pred meščanom, sosed pred sosedom, sorodnik pred sorodnikom bežal — ne da jih poseti — in da je končno — tako silno je udrušil strah slednje čustvo — ostavil brat brata, sestra sestro, soproga moža in celo oče svojo lastno deco in jih prodal neposecene in neoskrbene njihovi usodi. Tako pa so vasi, kateri so ostali karzem poslov, kateri so, zahtevajoč visoko plačo, prinašali bolnikom jedil in zdravil in so bili navzoči ob njih smerti; ne, svojega dobička niso se čestokrat predolgol večeli — vse za je tudi nje črna smrt. Tedaj pa je izginila pri onemogilih tudi vsaka sramežljiva

vost in hravnost; žene in dekle so pozabile na svoje poštenje ter so rabile za gojenje svojih teles brez razlike moške in ženske najnižjih stanov. Žene, sorodniki in sosedje se niso zbirali več kakor inače v hišah umrlih — da se udeleže želosti preživeleih. Sosedje niso več nosili mrlječev v izprevedah; brz navadne množice duhovnikov, brez petja in prizganih voščenk so se vršili pogreb. Premljeno jih je umrlo popolnoma osamelih; srečen oni, za katerim so sorodniki in znanci jokali. Na mesto bolesti in žalosti je stopila ravnodušnost, smeh in šala, zlasti ker so ljudje, zlasti ženske, mislili, to je dobro sredstvo proti obolenju. Redko kdaj je šlo 10—12 pogrebcev za krsto; mesto navadnih nosilcev in grobokopov je bilo videti na jete ljudi najnižjih slojev ljudstva; brez molitve, brez voščenke so nesli le-ti truplo do najbliže cerkve ter je potem vrgli v katerisibodliko grob, kjer je še bilo kaj prostora. Med ljudmi, katerih ni pristečali bilo srednjemu stanu, in med navadnim ljudstvom je bila nesreča še hujša. Med temi jih je ostalo bodisi radi revščine, bodisi radi brezskrbnosti po največ v stanovanjih ali v njih bližini — in umrili so tisočero. Marsikako življenje je ugasnilo po noči in po dnevi na cesti in ulicah. Pri mnogih je razglasil šeles smrad napol gnulih trupel njihovo smrt. Cestokrat so sosedje, boječ se, da ne palezejo bolezni, vzel mrličje iz stanovanj ter jih položili med hišna vrata, kjer so jih v jutro mimoščoti v celih vrstah ležeče našli. Navadno so polagali po tri do štiri na nosilnice, in tako se je zgordilo, da so moža in ženo, očeta in mater v družbi dveh do treh sinov skupno nesli na isti nosilnici na mrtvišče. Pogosto se je tudi zgordilo, da se je enemu pogrebu pridružil vrstoma na cesti drugi; tako je izprevod, predno so prišli do pokopališča, narastel desetero. —

Morda ne manj zanimiv list iz te dobe je ohranjeno pismo pesnika Petrarka, čigar Lavra je, kakor znano, tudi umrla za kugo Petrarka, znan sovražnik zdravnikov, piše svojemu bratu:

"Moj brat! ! Kaj naj poročim? Kje naj pričнем? Kam naj se obruem? Povsod je bolest, povsod osuplost! Na meni samem vidiš ono, kar je Vergilius o takem velikem mestu pisal; kajti tu je neznašna žalost, tukaj je strah in je bojanen in povsot slika smrti! Dal Bog, moj brat, da se nisem rodil ali sem preje umri! To leto ni nas oporalo samo naših prijateljev — iztrebilo je našavnost svet svojih prebivalcev. In ako je še kaj pustilo, glej, prihodnje leto polasti se se ostanja, in smrtna kosa pokosi vse, kar je še ostalo. Kako? Ali bodo verjeli zanamci, da so yrveli nekdaj časi, kateri so ne le to in ono deželo, ampak skoraj celo svet gledali brez stanovnikov, in vendar se ni nebo ločilo od zemlje, ni bilo vojska in ne drugih nesreč? Kaj ste videli kaj enakega, kdaj govoreči čuli o tem? Kje leže lentine, v katerih stoji zapisano, da so opustošene hiše, izpraznjena mesta, polja neobdelana in poljane krite z mrljiči, kratkomalo, da je zemeljski ris v strašno puščavo brez konca izpremenjen? Vprašaj zgodovinarje — molč! — vprašaj prirodonosovce — kamene. — Obrni se k avetovnim modrecem — skomizgugejo z rameni, gubančijo celo, polagajo prst na usta in velevajo: molč! — Kaj boste verjeli vi, ki prideite za nami? Doživeti vse, dvomim akoro o tem, mislec, da so sanje: žal, da sem zavesten, da gledam z odprtimi očmi, da pogrešam, domov priedši, ljubljene svoje in se prepričavam iznova ob istinitosti onega, o čemer tarnam in tožim."

Da je tedaj tudi pri nas divjala kruta morilka, je jasno, saj je bila Kranjska in zlasti Ljubljana na poti med Italijo in Dunajem. A naravnostni poročil iz tega časa o kugi nimamo; saj Vrhovec v svoji monografiji "Die Pest in Laibach" jih ne navaja. Valvasor poroča lakonsko, da so približno v tem času v Ljubljani živeči Judje zastrupili vodnjake.

Konec prihodnjic!

DOMAČI KROJAC.

Odpr sem krojačnico za izdelovanje novih oblik. Prenarejam, popravljamo, čistim in likam oblike za može in častim in gospo. MIHAEL BREZNIK, 473 National Ave., Milwaukee, Wis., v pristljuju S. S. Tura dvoran. — (Adv.)

IZPREMEMBE

pri knjižničarji dnevnih novic decembra 1924.

- St. 1. Umrl: Peter Prostnar, c. 17230; Novopristopil: Mary Hribar, c. 58927; Mary Figurin, c. 58929; Cecilia Setine, c. 58930; Anthony Cvetar, c. 58931.
 St. 2. Novopristopil: Frank J. Sun, c. 58932.
 St. 3. Novopristopil: John Modic, c. 58933; Uršula Ursula Zupančič, c. 58934; Frank Stoper, c. 58935; Joseph Regina, c. 58936.
 St. 4. Novopristopil: Zora Kuhelj, c. 58936; Albin Kobar, c. 58937; William Račnikov, c. 58938; Vinc Eukaving, c. 58939.
 St. 5. Novopristopil: Irma Korosec, c. 58940; Mary Zupančič, c. 58941.
 St. 6. Crisan: John Turk, c. 58942.
 St. 7. Novopristopil: Raymond R. Furman, c. 58943.
 St. 8. Novopristopil: Anton Drenk, c. 58944; John Kotnik, c. 58945.
 St. 9. Novopristopil: Frances Jevor, c. 58946; Mary Matkovich, c. 58947.
 St. 10. Crisan: Tomo Herman, c. 58948; John Stanonik, c. 58949; John Dobnikar, c. 58950; Francis Bain, c. 58951; Jennie Dobnikar, c. 58952; John Lederič, c. 58953; John Dukar, c. 58954; Sophie Sadus, c. 58955; John Pavlovič, c. 58956; John Lukšić, c. 58957; John Štritof, c. 58958; John Puskar, c. 58959; Joe Puskar, c. 58960.
 St. 11. Crisan: John Turk, c. 58961.
 St. 12. Crisan: John Kozelj, c. 58962.
 St. 13. Crisan: John Gobec, c. 58963.
 St. 14. Crisan: Peter Paholy, c. 58964.
 St. 15. Crisan: Cecilia Vivoda, c. 58965.
 St. 16. Crisan: Joseph Chernsky, c. 58966.
 St. 17. Crisan: Joe Urhinja, c. 58967.
 St. 18. Crisan: John Kosar, c. 58968.
 St. 19. Crisan: Anton Mavrik, c. 58969.
 St. 20. Crisan: John Kuhelj, c. 58970.
 St. 21. Novopristopil: Joseph Matkovich, c. 58971; John Deganatti, c. 58972; John Remškar, c. 58973.
 St. 22. Crisan: John Štritof, c. 58974.
 St. 23. Crisan: John Štritof, c. 58975.
 St. 24. Crisan: John Štritof, c. 58976.
 St. 25. Crisan: John Štritof, c. 58977.
 St. 26. Crisan: John Štritof, c. 58978.
 St. 27. Crisan: John Štritof, c. 58979.
 St. 28. Crisan: John Štritof, c. 58980.
 St. 29. Crisan: John Štritof, c. 58981.
 St. 30. Crisan: John Štritof, c. 58982.
 St. 31. Crisan: John Štritof, c. 58983.
 St. 32. Crisan: John Štritof, c. 58984.
 St. 33. Crisan: John Štritof, c. 58985.
 St. 34. Crisan: John Štritof, c. 58986.
 St. 35. Crisan: John Štritof, c. 58987.
 St. 36. Crisan: John Štritof, c. 58988.
 St. 37. Crisan: John Štritof, c. 58989.
 St. 38. Crisan: John Štritof, c. 58990.
 St. 39. Crisan: John Štritof, c. 58991.
 St. 40. Crisan: John Štritof, c. 58992.
 St. 41. Novopristopil: Joseph Gomach, c. 58993.
 St. 42. Novopristopil: Margaret Kastelic, c. 58994.
 St. 43. Crisan: Julius Wagner, c. 58995.
 St. 44. Novopristopil: Frank Kovadič, c. 58996.
 St. 45. Crisan: Joseph Jaric, c. 58997.
 St. 46. Crisan: John Štritof, c. 58998.
 St. 47. Crisan: John Štritof, c. 58999.
 St. 48. Crisan: John Štritof, c. 59000.
 St. 49. Crisan: John Štritof, c. 59001.
 St. 50. Crisan: John Štritof, c. 59002.
 St. 51. Crisan: John Štritof, c. 59003.
 St. 52. Crisan: John Štritof, c. 59004.
 St. 53. Crisan: John Štritof, c. 59005.
 St. 54. Crisan: John Štritof, c. 59006.
 St. 55. Crisan: John Štritof, c. 59007.
 St. 56. Crisan: John Štritof, c. 59008.
 St. 57. Crisan: John Štritof, c. 59009.
 St. 58. Crisan: John Štritof, c. 59010.
 St. 59. Crisan: John Štritof, c. 59011.
 St. 60. Crisan: John Štritof, c. 59012.
 St. 61. Crisan: John Štritof, c. 59013.
 St. 62. Crisan: John Štritof, c. 59014.
 St. 63. Crisan: John Štritof, c. 59015.
 St. 64. Crisan: John Štritof, c. 59016.
 St. 65. Crisan: John Štritof, c. 59017.
 St. 66. Crisan: John Štritof, c. 59018.
 St. 67. Crisan: John Štritof, c. 59019.
 St. 68. Crisan: John Štritof, c. 59020.
 St. 69. Crisan: John Štritof, c. 59021.
 St. 70. Crisan: John Štritof, c. 59022.
 St. 71. Crisan: John Štritof, c. 59023.
 St. 72. Crisan: John Štritof, c. 59024.
 St. 73. Crisan: John Štritof, c. 59025.
 St. 74. Crisan: John Štritof, c. 59026.
 St. 75. Crisan: John Štritof, c. 59027.
 St. 76. Crisan: John Štritof, c. 59028.
 St. 77. Crisan: John Štritof, c. 59029.
 St. 78. Crisan: John Štritof, c. 59030.
 St. 79. Crisan: John Štritof, c. 59031.
 St. 80. Crisan: John Štritof, c. 59032.
 St. 81. Crisan: John Štritof, c. 59033.
 St. 82. Crisan: John Štritof, c. 59034.
 St. 83. Crisan: John Štritof, c. 59035.
 St. 84. Crisan: John Štritof, c. 59036.
 St. 85. Crisan: John Štritof, c. 59037.
 St. 86. Crisan: John Štritof, c. 59038.
 St. 87. Crisan: John Štritof, c. 59039.
 St. 88. Crisan: John Štritof, c. 59040.
 St. 89. Crisan: John Štritof, c. 59041.
 St. 90. Crisan: John Štritof, c. 59042.
 St. 91. Crisan: John Štritof, c. 59043.
 St. 92. Novopristopil: Frank Lovšin, c. 59044; Peter March, c. 59045.
 St. 93. Novopristopil: Frank Lovšin, c. 59046; Louis Štritof, c. 59047; Louis Štritof, c. 59048; Louis Štritof, c. 59049; Louis Štritof, c. 59050; Louis Štritof, c. 59051; Louis Štritof, c. 59052; Louis Štritof, c. 59053; Louis Štritof, c. 59054; Louis Štritof, c. 59055; Louis Štritof, c. 59056; Louis Štritof, c. 59057; Louis Štritof, c. 59058; Louis Štritof, c. 59059; Louis Štritof, c. 59060; Louis Štritof, c. 59061; Louis Štritof, c. 59062; Louis Štritof, c. 59063; Louis Štritof, c. 59064; Louis Štritof, c. 59065; Louis Štritof, c. 59066; Louis Štritof, c. 59067; Louis Štritof, c. 59068; Louis Štritof, c. 59069; Louis Štritof, c. 59070; Louis Štritof, c. 59071; Louis Štritof, c. 59072; Louis Štritof, c. 59073; Louis Štritof, c. 59074; Louis Štritof, c. 59075; Louis Štritof, c. 59076; Louis Štritof, c. 59077; Louis Štritof, c. 59078; Louis Štritof, c. 59079; Louis Štritof, c. 59080; Louis Štritof, c. 59081; Louis Štritof, c. 59082; Louis Štritof, c. 59083; Louis Štritof, c. 59084; Louis Štritof, c. 59085; Louis Štritof, c. 59086; Louis Štritof, c. 59087; Louis Štritof, c. 59088; Louis Štritof, c. 59089; Louis Štritof, c. 59090; Louis Štritof, c. 59091; Louis Štritof, c. 59092; Louis Štritof, c

SLIKE IZ NASELBIN.

Calumet, Mich. — Malo je slišati iz naše naselbine, ker je tudi težko napisati dopis, kateri bi vsem dopadel, zlasti pa če ga namerava napisati dotičnik, ki se vseh razredov ljudske šole ni izdelal. Ampak jaz se zanesem na urednika, da mi popravi, kar je narobe.

Rada berem dopise, ki pridejo od žensk, zato sem tudi jaz vrgla metlo v kot in prijela za pero.

Slabo gre tu z delom, da nam ni treba prav nič skrbeti, kam bomo deli preostanke, ki ostanejo od mezde, ko so kupljene vse živiljske potreboščine. Nič ne ostane, le primanjkovati sili, torej na prihranek se misliti ni.

Ce je za sproti, smo zadovoljni. Z drugim se nimamo pohvaliti kakor z ostro zimo, katera se v tukajšnjih krajev lahko kosa z zimo na severni strani Sibirije.

Pozdrav vsem čitateljem Prosvete. — Frank Smrekar, član od L. 1904.

Detroit, Mich. — Moja stara navada je, ko primem časopis v roke, da pogledam, ako je kak dopis iz tega mesta. Več dopisov je sedaj iz zapadne strani te naselbine, kjer res lepo delujejo na društvenem polju, za kar jim tudi častitam in želim, da bi šlo tako naprej. A tudi na vzhodni strani imamo dovolj društev, enega na primer, ki spada k ravno isti S. N. P. J., to je št. 121, drugega od J. S. K. J. in tretjega od K. S. K. J. Vsa društva dobro uspevajo. Na severni strani pa imajo pevsko društvo "Ljubljanski vrh". Oni so že starci pevci, ki te morajo razveseliti, ko nastopijo s svojim petjem. Clovek se ob takih prilikah tudi spomini na preteklost kot na primer leta 1917 na 2. in 3. septembra, ko je imenovano društvo dobilo v Clevelandu največjo pohvalo za petje. Se enkrat bi želel slišati pesem "Pastir", zato pevci, ne pozabite je zapeti o priliki.

Društvo za Slovenski narodni dom, ki nam je najbolj potreben v tem mestu in je bilo o tem-tudi že toliko pisanja, naj pride sedaj na vrsto. Prvo leto sem bil zaupnik, drugo leto sem blagajnik in kot tak bi rad malo več pojasnil o stvari.

V blagajni je bilo 31. decembra 1923 za \$2522 delničarskega denarja, rezervnega skladu je bilo \$703.41. V minulum letu smo povisili delničarsko blagajno do \$3854.59 in rezervni sklad do \$1875.93, torej je bilo vse vsote dne 26. decembra 1924 za \$5230.52. To je že lepa vsta, ampak za S. N. D. še ni nič, kakor bi moral biti. Rojak je pisal lansketo, da je že čez \$8000 v blagajni. Slišalo se je to res lepo in želel bi, da bi bilo petkrat toliko, ker potem bi zanesljivo stal v Detroitu naš dom. Ampak bile so besede brez temelja. Zato prosim rojake, da ne pišete o stvarih, o čemur niso prepričani, temveč resnico in dobra navodila, kako bi mogli dobiti vstop, da zgradimo dom, ki nam je tako potreben.

Društvo št. 121 ima sejo v Hrvatskem domu. Ako smo malo več časa notri kakor je določeno, pa nas pride izganjat, češ, da smo že predolgo notri. Pevsko društvo se uči petja v privatni hiši. Kadar priredimo veselico, moramo gledati, da pripeljemo vse s seboj, kar potrebujemo.

drugače moramo letati in iskat stvari. Tako imamo mnogo sitnosti, ker nismo lastnega doma. Slovenci malo premislimo,

pa bomo prišli do prepričanja, kako nujno nam je dom potreben. Ko bomo v svojem, nam ne imel ničesar ukazovati, zabavalni bomo lahko notri po svoje, dokler bomo hoteli. Po plesu nam tudi ne bodo posipali koruzne mokre mesto voska, da se po tem plesali pritožujejo, kaj to, da smo vsi beli, akoprav imamo črne nogavice in oblike.

Slovenci z vzhoda, zahoda in severa Detroitu, bodimo torej složni in delujmo skupno, naj bo kdo kakor nekakoli misljenja hoče. Ne smemo poznati strankarstva, ako hočemo uspeti.

Pred nami je še veliko dela, ki smo ga započeli meseca marca 1923.

Collinwood, Ohio. — V nedeljo dne 22. februarja se vrši konferenca ohlajskih socialističnih klubov v prostorih Jos. Kunčiča na Waterloo Rd., Collinwood, O.

Kako potrebne so take konference, na katerih se ukrepa in razpravlja za izboljšanje živiljskih razmer proletariata in za osvoboditev iz sedanjega kapitalističnega sistema, nam služi v dokaz sedanje ruvanje proti delavskim organizacijam, pa naj si bodo politične, strokovne ali gospodarske. Nazadnjaške sile, ki podpirajo kapitalizem, so se vrle zadnje čase z vso silo v boj proti napredku brez vprašanja, kake so organizacije, ki jih hčemo pokončati ali si jih podjarmi. Glavni njih namen je, zanesljivo sovraštvo in prepričanje zavednega delavstva v upanju, da razdro sedanje močne postojanke zavednega delovnega ljudstva.

Rojaki, sodruži in somišljeniki, združimo se v eno fronto in udeležimo se konference, tako tudi posetimo veselico, ki se vrši več pred konferenco, to je dne 21. februarja in jo priredej socialistični klub št. 49 ob 7:30 zvečer v prostorih Jos. Kunčiča.

Na konferenci bomo razpravljali o položaju in razmotrivali, kako je mogoče delavstvu rešiti se iz današnje mizerije. Vabilo se bratska društva iz Collinwooda, Clevelandu in okolice kakor tudi sodruži delegatje, ako je mogoče, naj se udeleži veselice.

Program prireditve je sleden:

1. Koračnica. Igrajo tamburaši iz Clevelandu.

2. Pozdravni govor. Govori so drugi Presteri.

3. Nastop pevskega društva Jadran.

4. Govor konferenčnega tajnika ohlajskih socialističnih klubov.

5. Prosta zabava in ples pri godbi clevelandskih tamburašev. Vstopnina je 25 centov. Za lačne in žejne bo skrbel veseljni odbor.

Saginaw, Mich. — Tukajšnja naselbina šteje do sto Slovencev. Par nas je zaposlenih v prenogkopih, a večina pa dela po različnih tovarnah. V premokrilih rudnikih delamo tukaj vsaki dan, a delo se vendar težko dobi.

Sedaj je med nami veliko razmotrivanja različnih skladov. Po mojem mnenju bi bilo še najboljše, da se vsak sam uravnava, ker to, mislim, je pravilno. Pozdrav vsem čitateljem Prosvete. — Frank Smrekar, član od L. 1904.

Detroit, Mich. — Moja stara navada je, ko primem časopis v roke, da pogledam, ako je kak dopis iz tega mesta. Več dopisov je sedaj iz zapadne strani te naselbine, kjer res lepo delujejo na društvenem polju, za kar jim tudi častitam in želim, da bi šlo tako naprej. A tudi na vzhodni strani imamo dovolj društev, enega na primer, ki spada k ravno isti S. N. P. J., to je št. 121, drugega od J. S. K. J. in tretjega od K. S. K. J. Vsa društva dobro uspevajo. Na severni strani pa imajo pevsko društvo "Ljubljanski vrh". Oni so že starci pevci, ki te morajo razveseliti, ko nastopijo s svojim petjem. Clovek se ob takih prilikah tudi spomini na preteklost kot na primer leta 1917 na 2. in 3. septembra, ko je imenovano društvo dobilo v Clevelandu največjo pohvalo za petje. Se enkrat bi želel slišati pesem "Pastir", zato pevci, ne pozabite je zapeti o priliki.

Društvo za Slovenski narodni dom, ki nam je najbolj potreben v tem mestu in je bilo o tem-tudi že toliko pisanja, naj pride sedaj na vrsto. Prvo leto sem bil zaupnik, drugo leto sem blagajnik in kot tak bi rad malo več pojasnil o stvari.

V blagajni je bilo 31. decembra 1923 za \$2522 delničarskega denarja, rezervnega skladu je bilo \$703.41. V minulum letu smo povisili delničarsko blagajno do \$3854.59 in rezervni sklad do \$1875.93, torej je bilo vse vsote dne 26. decembra 1924 za \$5230.52. To je že lepa vsta, ampak za S. N. D. še ni nič, kakor bi moral biti. Rojak je pisal lansketo, da je že čez \$8000 v blagajni. Slišalo se je to res lepo in želel bi, da bi bilo petkrat toliko, ker potem bi zanesljivo stal v Detroitu naš dom. Ampak bile so besede brez temelja. Zato prosim rojake, da ne pišete o stvarih, o čemur niso prepričani, temveč resnico in dobra navodila, kako bi mogli dobiti vstop, da zgradimo dom, ki nam je tako potreben.

Ni treba misliti, da se mora vsakdo strogo ravnati po tem redu, razun v šestem in sedmem dejanju. Ako ima n. pr. kdo "derativizem" v nogah in "gobo" v želodcu, ta ima privilegij, da je lahko ves čas v spodini dvorani, kjer bodo člani društva vsakomur na razpolago z vsakvrstnimi okrepčili, bodisi za grlo ali želodec. Kdor pa ne bo imel potrebe se kreptati in katerega bodo podplati vedno srbeli, ta bo pa lahko ves čas v zgornji dvorani "brusil" podplate in gladil plesisce. Po programu se ne bo smelo plesati med 6. in 7. dejanjem; kreptati se je pa vsakomur dovoljeno ves čas veselice.

Valed zadnjega dopisa me je že marsikateri "kandidat" za na-

gradno vprašal, kako je veseljni odbor. V tem dne 21. februarja ob 7:30 zvečer. — Joseph Bozich.

Chicago, Ill. — V zadnji sredini Prosveti je bilo že poročano gledje maškaradno veselice, katero priredi društvo "Francisco Ferrer" št. 131 S. N. P. J. 7. februarja t. i. v dvorani S. N. P. J. V tem dopisu je bilo le površno označeno, kaj bo in kako bo prireditev. Po programu, katerega je veseljni odbor izdelal, bo v celem 9 dejanj, namreč:

- 1) Otvoritev veselice točno ob osmih zvečer;
- 2) ples;
- 3) splošno okrepčevanje suhih gril;
- 4) splošno okrepčevanje praznih želodcev;
- 5) ples;
- 6) slavnostni pohod mask;
- 7) razdelitev nagrad izbranim maskam;
- 8) ples;
- 9) zaključek veselice.

Prvih pet dejanj se mora zvršiti najkasneje ob 11:30 zvečer. — 6. in 7. dejanje mora biti končano najkasneje ob 1 uri zjutraj; 8. dejanje traja do pričetka 9. dejanja in 9. dejanje pa prične, ko zadnji udeleženec veselice vzame slovo do hišnika.

Ni treba misliti, da se mora vsakdo strogo ravnati po tem redu, razun v šestem in sedmem dejanju. Ako ima n. pr. kdo "derativizem" v nogah in "gobo" v želodcu, ta ima privilegij, da je lahko ves čas v spodini dvorani, kjer bodo člani društva vsakomur na razpolago z vsakvrstnimi okrepčili, bodisi za grlo ali želodec. Kdor pa ne bo imel potrebe se kreptati in katerega bodo podplati vedno srbeli, ta bo pa lahko ves čas v zgornji dvorani "brusil" podplate in gladil plesisce. Po programu se ne bo smelo plesati med 6. in 7. dejanjem; kreptati se je pa vsakomur dovoljeno ves čas veselice.

Imeli smo slučaj pokojnega Louisija Koširja, ki je bil res potreben društvene podpore; pokojni je bil oženjen in je moral skrbeti zase, za ženo in štiri majhne otroke, zavarovan pa je bil samo za \$1.00 bolniške podpore.

Takrat se ni nihče oglasil, da bi se kaj pomagal iz društvene blagajne, ko je bil v resnici potreben.

Imeli smo slučaj pokojnega Louisija Koširja, ki je bil res potreben društvene podpore; pokojni je bil oženjen in je moral skrbeti zase, za ženo in štiri majhne otroke, zavarovan pa je bil samo za \$1.00 bolniške podpore.

Se enkrat opozarjam člane in članice, da se vsi udeležite prihodnje seje dne 15. februarja, da ne bo potem brez potrebnega govorjenja in ugovarjanja, katerega sem že zadnjih omenil, da ne maram vsega razbognati, ker drugače sam ne dobim ničesar. Jaz sem si namreč izbral majorinjo masko, in prepričan sem, da bom dobil prvo nagrado — za najzadnje (hišniki mi je namreč na hodo povедal, da jo ima že pripravljeno.) Za društvo boste pa morali tekmovati, kar bo lahko, ker nagrad je cel parizar. — Toličko o nagradah.

Gledate kreptil ne vem, kaj bi povedal. Nekateri so me priceli izpraševati, kaj imajo starokrnski krčmarji za enake prireditve.

da ne bi kršili "suhih postav". Vsem tem rečem samo to, prireditve se je 7. februarja leta 1925 po Kr. rojstvu v dvorani, kjer bo veselica. Nadalje naj povem še to, da se ni treba nikomur batiti, da bi poslušali Blaža Mozola, ki je v krčmu Hudmanove Jere na Lazih rekel, da edino dobro delo je: Lačne zapoditi, žejne napojiti; ampak vsakdo bo dobil to, kar bo želel, ako bo le mogoče po vseh božjih in človeških postavah in zakonih. Vpoštevali bomo vsa dobra dela usmiljenja: Kdor bo želen, mu bomo dali piti; kdor bo lačen, mu bomo dali jesti; kdor bo rad plesal, se bo lahko naplesal za toliko časa, kolikor bo sam hotel; kdor bo hotel/dobiti kak spomin na to veselico, ga bo lahko dobil itd. Za vse te dobrote se bo moral vsakdo najprvo oglašiti pri vratarju in se izkazati s pravilno legitimacijo, katere je ob tej prilikli izdal društvo in katera stane sedaj do osmih zvečer v soboto pol dolarja, in dotedncemu, ki ga opravil rop, je izginil iz hotela neopazen.

ZENA BANKIRJA KASPARJA OROPANA ZA \$20,000.

Chicago, — En sam ropar, ki je v pondeljek zvečer posetil East End Park hotel, izklučno bogatinov na Hyde Park boulevardu, je oropal ženo Otto Kasparja, predsednika znane Kaspar State banke na Blue Island ave. in 19. costa, za približno \$20,000 v draguljih. Kasparjeva žena je bila sama v stanovanju poleg dveh lepotičarjev, ki sta ji pripravljali frizuro, ko je vstopil tuječ z revolverjem v roki in zapovedal mir in molk. Ko je opravil rop, je izginil iz hotela neopazen.

PREHLADI V FEBRUARJU IN MARCU.

Prehlad, aka ga znamenite, donaša večkrat hude posledice; isti se ne bo razvil v hud nosni katar, delal vam bo bolečine v ušesih, povzročil bronhitit itd.; razvije se pa tudi v pljučnicu, ki zahteva izmed 100 slučajev svojo smrtno žrtvo. Ce ste torej prehljeni, ne odišavajte; vzemite takoj Trinerjev olajševalc kašlja (Triner's Cough Sedative), katerega dobitje pri vašem lekarju ali prodajale zdravil. Najboljše je pa, da se ogibate pred napadmi kakih bolezni s tem, da so vaši prebavní organi prosti vseh strupenih snovi. V ta namen uživajte Trinerjevo grenko zdravilno vino.

Naši zdravilni zavodi za Trinerjevo grenko zdravilno vino, ki je najboljše želodčno zdravilo. To vino je postal domač ali hčini prijatelj že v prenogkopih. Mrs. Maria Duria, 1733 Halsted St., Chicago, Ill., nam je dne 23. decembra pisala: "Jaz nikdar ne morem niti en dan prestati brez Trinerjevega grenkega zdravilnega vina, isto rabim že celih 19 let." Mr. Henry Lange, Auburn St., Philadelphia, Pa., nam je dne 15. decembra pisal: "Trinerjevo grenko vino je izborna tonika; Eh, hudo, pravilizem naj se v predpustu gre solit, mi pa zavajat na maškaradne veselice; hudo pa bodo "pravilizem".

Francisco "Firar" ne zna drugega, kot samo 'pravilizem'. Eh, hudo, pravilizem naj se v predpustu gre solit, mi pa zavajat na maškaradne veselice; hudo pa bodo "pravilizem".

Francisco "Firar" ne zna drugega, kot samo 'pravilizem'. Eh, hudo, pravilizem naj se v predpustu gre solit, mi pa zavajat na maškaradne veselice; hudo pa bodo "pravilizem".

Francisco "Firar" ne zna drugega, kot samo 'pravilizem'. Eh, hudo, pravilizem naj se v predpustu gre solit, mi pa zavajat na maškaradne veselice; hudo pa bodo "pravilizem".

Francisco "Firar" ne zna drugega, kot samo 'pravilizem'. Eh, hudo, pravilizem naj se v predpustu gre solit, mi pa zavajat na maškaradne veselice; hudo pa bodo "pravilizem".

Francisco "Firar" ne zna drugega, kot samo 'pravilizem'. Eh, hudo, pravilizem naj se v predpustu gre solit, mi pa zavajat na maškaradne veselice; hudo pa bodo "pravilizem".

Francisco "Firar" ne zna drugega, kot samo 'pravilizem'. Eh, hudo, pravilizem naj se v predpustu gre solit, mi pa zavajat na maškaradne veselice; hudo pa bodo "pravilizem".

Francisco "Firar" ne zna drugega, kot samo 'pravilizem'. Eh, hudo

